

මධ්‍යම පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාගය - 2020

ඒකක පරීක්ෂණ - 1

සංයුක්ත ගණිතය

කාලය:- පැය 1 මිනිත්තු 30

- ප්‍රශ්න සියල්ලටම පිළිතුරු සපයන්න.

A කොටස

1. ගණිත අභ්‍යුහන මූලධර්මය භාවිතයෙන් සියලු $n \in Z^+$ සඳහා $\sum_{r=1}^n r = \frac{n(n+1)}{2}$ බව පෙන්වන්න.
2. සියලු $n \in Z^+$ සඳහා $\sum_{r=1}^n r^3 = n^2 \frac{(n+1)^2}{4}$ බව ගණිත අභ්‍යුහන මූලධර්මය භාවිතයෙන් සාධනය කරන්න.
3. ගණිත අභ්‍යුහන මූලධර්මය භාවිතයෙන් සියලු $n \in Z^+$ සඳහා $\sum_{r=1}^n 2^{r-1} = 2^n - 1$ බව පෙන්වන්න.
4. සියලු $n \in Z^+$ සඳහා $\sum_{r=1}^n r(2r - 1) = \frac{n(n+1)(4n-1)}{6}$ බව ගණිත අභ්‍යුහන මූලධර්මය භාවිතයෙන් සාධනය කරන්න.
5. සියලු $n \in Z^+$ සඳහා $(1 - \frac{1}{2^2})(1 - \frac{1}{3^2})(1 - \frac{1}{4^2}) \dots (1 - \frac{1}{(n+1)^2}) = \frac{n+2}{2n+2}$ බව ගණිත අභ්‍යුහනය භාවිතයෙන් පෙන්වන්න.
6. $U_1 = 1$ සහ $r \geq 1$ වන ධන පූර්ණ සංඛ්‍යා සඳහා $U_{r+1} = \frac{2u_r}{3} - \frac{1}{3}$ වේ. ගණිත අභ්‍යුහනය මූලධර්මය භාවිතයෙන් $U_n = \sum_{r=1}^n 3 \cdot \frac{2^r}{3^n} - 1$ බව සාධනය කරන්න.
7. සියලු ධන නිඛිලය n සඳහා $3 \cdot 5^{2n+1} + 2^{3n+1}$ යන්න 17 න් බෙදෙන බව ගණිත අභ්‍යුහනය භාවිතයෙන් පෙන්වන්න.
8. ගණිත අභ්‍යුහන මූලධර්මය භාවිතයෙන් සියලු $n \in Z^+$ සඳහා $\frac{n^3}{3} + \frac{n^2}{2} + \frac{n}{6}$ යන්න නිඛිලයක් බව සාධනය කරන්න.

B කොටස

9. (a) α හා β යනු $ax^2 + bx + c = 0$ හි මූල නම් $\alpha + \beta = \frac{-b}{a}$ හා $\alpha\beta = \frac{c}{a}$ බව පෙන්වන්න.

$x^2 + bx + c = 0$ සමීකරණයේ මූල λ හා μ නම් මූලයන් λ^2 හා μ^2 වන සමීකරණය සොයන්න
එනමින් මූල $\frac{1}{\lambda^2} + \mu^2$ හා $\frac{1}{\mu^2} + \lambda^2$ වන සමීකරණය අපෝහනය කරන්න.

(b) ශේෂ ප්‍රමේයය ප්‍රකාශ කර සාධනය කරන්න.

$f(x) = 3x^3 + Px^2 - 4x + Q$ යයි සිතමු. මෙහි P හා Q නියත වේ. $(3x + 2), f(x)$ හි සාධකයක් යයිද $f(x), (x + 1)$ න් බෙදවිට ශේෂය 2 යයිද දී ඇත.

(i) P හා Q හි අගයන් සොයන්න.

(ii) $f(x)$, ඒකජ සාධක වල ගුණිතයක් ලෙස ප්‍රකාශ කරන්න.

10. (a) (i) α හා β යනු $x^2 - bx + c = 0$ හි මූල සහ $S_n = \alpha^n + \beta^n$ නම්,

$S_{n+1} = b S_n - c S_{n-1}$ පෙන්වා එනමින් $\alpha^4 + \beta^4$ හි අගය සොයන්න.

(ii) $(x^2 + x + 1)k - x^2 + x - 1 = 0$ සමීකරණයේ මූල තාත්වික නම් k හි අගය පරාසය සොයන්න.

සමීකරණයේ මූල α හා β නම්, මූලවල ඓක්‍යය සහ ගුණිතය නොසොයා මූල $\alpha + 2$ හා $\beta + 2$ වන වර්ගජ සමීකරණය සොයන්න.

(b) (i) $(x + 1)$ යනු $x^4 + (p - 3)x^3 - (3p - 5)x^2 + (2p - 9)x + 6$ යන බහුපදයේ සාධකයක් නම්, p හි අගය සොයන්න.

(ii) $f(x)$ බහුපදය $(x - a)^2$ න් බෙදවිට ශේෂය $(x - a)f'(a) + f(a)$ බව පෙන්වන්න.

මෙහි $f'(x) = \frac{d}{dx} f(x)$ වේ. එනමින් $4x^3 + 2x^2 - 5x - 1$ බහුපදය $(x + 2)^2$ න් බෙදවිට ශේෂය සොයන්න.

(iii) x හි සියලු තාත්වික අගයන් සඳහා $x^2 + ax + 1 < 3(x^2 + x + 1)$ යන අසමානතාවය තෘප්ත කරන a හි අගයන් සොයන්න.

